СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 186. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 24-го вересня 1943. No. 186. Jersey City, N. J., Friday, September 24, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТІВ ДОРАДНИК ПІДТРИМУЄ КОНЕЧНІСТЬ ПОБОРУ БАТЬКІВ

ВАШИНГТОН. — Бернард Бейрук, фінансовий знавець, що вславився як спеціяльний дорадник президента Рузвелта, заявив на спільнім засіданню обох военних конгресових комісій, що треба підтримати жадання начальника головної булави ген. Маршала в справі побору батьків до війни. „Або його підтримаєте, або викинете" — сказав значучо Бейрук. Потім додав: „Як перемога є в наших руках, то як нам ставати по середині дороги? Хоч війна сама собою є витратою, але для скорого її покінчення конечним є притягнення до вовання й до военної праці кожної спосібної людини. Тому й неминучим є покликання до війни 3,500,000 батьків, яких можна відтягнути від праці в неесенціональних военних підприємствах".

МИЛИКЕН ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ДЕСПОТИЗМОМ З НУТРА ДЕРЖАВИ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Роберт А. Миликен, знаний учений в ділянці фізики, написав перед 5 літами статтю до „Капсулі Часу", яку спущено в земні глибини в часі нюйорської світової вистави, щоби переховати новинки для людства після 5,000 літ. Вже тоді остерігав Миликен будуче людство перед деспотизмом, який може прийти внаслідок терористичної заборчої війни. Тепер Миликен написав додаток до цеї остороги, а це, що деспотизм може прийти з нутра держави, внаслідок завеликої концентраційної сили в одних руках або в руках одної партії. Покликуючися на фільософа Спіноцу з 1670. р., Миликен пригадує, що змонополізування науки в руках уряду неминучо мусить довести до деспотизму, бо хто має владу, той все має нахил до її надуживання для себе чи для одної групи.

ПЕРЕДБАЧУЄ 35,000,000 БЕЗРОБІТНИХ ПІСЛЯ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — На конвенції Промислової Юнії Морських і Корабельних Робітників, що належить до Конґресу Промислових Організацій (СІО), промовляв секретар СІО Джеймс Кері. Він сказав у промові, що після війни запанує страшне безробіття в Америці, яке обійме 35,000,000 людей, — але лише тоді, коли тепер не поробиться плянів для поворотців з війни. Внаслідок безробіття повстане хаос і ворожнеча між населенням, — каже Кері — а з цього може прийти до страшної диктатури.

СТРАЙК У НАЙВИЩИХ БУДИНКАХ СВІТА ВИКЛИКУЄ НЕГОДУВАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Вже вдруге вибух несподівано страйк службових робітників в так званім „Ракефелеровім Центрі", що складається з близько 10 хмародерів, в яких під пору приміщені бюра великих підприємств. Страйк вибух внаслідок сварні між двома ривалізуючими юніями саме в годинах, коли десятки тисячів бюрових працівників мали вийти домів. Усей рух був спаралїжований на возах, що їх називають „елевейторами", якими возять людей вгору і вділ. Працівники мусіли сходити сходами з 50 та 60 поверха, щоби дістатися на землю. Між людьми, діткненими страйком, повстало огірчення.

ДІСТАНЕМО 28% БІЛЬШЕ МИЛА.

ВАШИНГТОН. — Военна Адміністрація Харчів обіцяла, що цивільне населення дістане 28 відсотків більше мила, ніж його діставали люди в останніх часах. Збільшення продукції мила можливе тому, що тепер минає загроза підводних лодок, а через те можна іпортувати більше товщів, потрібних до виробу мила. Вираховують, що на кожну голову припаде 25.4 фунта мила в наступному році. В минулому, 1942. р. діставали ми по 23.4 фунта на голову, а перед війною по 25.3 фунта.

НЕМА ВУГЛЯ, ВИПУСТЯТЬ БІЛЬШЕ ЗЕМНОГО ОЛІЮ НА ТОПЛИВО.

ВАШИНГТОН. — Продукція вугля стала на критичній точці до тієї міри, що Адміністрація Олію рішила стримати розпорядок, щоби перемінювати печі по домах на такі, які можна отоплювати вуглем. Значить, хто досі вживав земного олію для топлива, хай цю систему затримає, бо нестає вугля.

ШПИГУНИ СПРИЧИНЯЮТЬ БАГАТО ШКОДИ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Командант Другої Службової Округи ген. Тамес А. Тері остерігає перед затіями німецьких шпигів в Америці, кажучи, що їх діяльність е подекуди більше небезпечною ніж сама інвазія. Вони або самі саботують підприємства, або викликують різні нещастя. Цю осторогу виголосив ген. Тері на зїзді стейтового товариства начальників поліції, що відбувається в Ню Йорку. На зїзді висловлено признання голові Федерального Бюра Інвестиґацій Едґарови Гуверови за його енергійну діяльність у поборюванню шпигунства.

Послання Сталіна до американського народу

ВАШИНГТОН. — Єдине в своїм роді послання написав особисто до американців совєтський маршал Йосиф Сталін, даючи в той спосіб вислів признання за те, що Злучені Держави дають велику допомогу Росії у її боротьбі проти „ненависних ворогів". Ціллю послання є підтримати кінцеву фазу ударної кампанії за Третю американську Позичку, яка має досягнути 15 біліонів долярів. Письмо Сталіна відчитав майор-генерал А. Л. Белаєв, предсідник совєтської агенції для закупів в Злучених Державах у часі зібрання перед монументом Вашинґтона. В письмі було написане між ін.: „Наші американські приятелі беруть участь у продукції мтеріялів для Червоної Армії; пожадаймо булоб, щоб американський нарід, через дорадну участь у позичці Злучених Держав, допоміг спільним зусиллям Аліянтів віднести перемогу над завзятим ворогом в можливо найкоротшому часі". В політичних колах пояснюють письмо Сталіна як спробу заперечити вислів американського амбасадора в Москві Стендлія, начеб то Росія не доцінювала належно допомоги Америки для военної акції Росії.

БУДУТЬ ВЕЛИКІ АМЕРИКАНСЬКІ ЖЕРТВИ В НЕДАЛЕКІЙ БУДУЧЧИНІ

ВАШИНГТОН. — Нормен Г. Дейвис, голова Американського Червоного Хреста, повернувся з ціломісячної інспекційної подорожи до Англії, Африки й Сицилії. Він висловив переконання, що в недалекій будуччині Америці треба бути приготованим на великі жертви в людях. Дейвис каже, що Американський Червоний Хрест приготований на велику працю в найближчому році, а при тім висловився так: „Американський нарід ще не знає досі, як великі втрати ми вже потерпіли".

ВІЙНА СКІНЧИТЬСЯ НЕСПОДІВАНО — ДУМАЄ КНЯЗЬ ВИНДЗОР

БОСТОН. — Князь Едвард Виндзор прибув сюди із своєю жінкою для відвідин жінчиної тітки мрс. Бюкенен Меримек. Він, як звісно, є губернатором островів Багама. У розмові з газетярами він сказав, що „війна скінчиться одного дня, з несподіваною скорістю", але цей день не скоро прийде. Він теж сказав, що американська Пята Армія потерпіла великі втрати вчасі інвазії на Італію і приготовляв на ще дальші, „заки буде можна приневолити Гітлера впасти на вколішки".

Обороняє політику Аліянтів в окупованих краях

У британськім парляменті прийшло до гострої дебати над політикою британського уряду й Аліянтів. Становище уряду обороняв секретар заграничних справ Антоні Іден.

Опозиція закидала урядови, що він не кооперує в окупованих ним територіях з демократичними й поступовими кругами, а з консервативними й реакційними, та що це робить він для добра спеціяльних інтересів та для захорони приватної власности прихильників фашизму. Опозиція домагалася, аби Британія й взагалі Аліянти зробили свої армії справжніми арміями визволення.

У відповідь на закиди Іден запевняв парлямент, що британський уряд готов кооперувати з ліберальними демократичними елементами в Італії, що „Амґ" (аліянтський військовий уряд) не має ніяких недемократичних цілей та що Аліянти мають намір передати правління Італії якнайскорше в руки правно вибраних демократичних представників. Він подавав цифри про усунення великого числа фашистівських урядовців на Сицилії та запевняв, що Аліянти звільнили політичних вязників, закинених у тюрми фашистівським урядом.

Опозиція звертаэлася з гострою критикою на адресу уряду за його політику супроти Росії. Відповідаючи на ці закиди, Іден признав, що між Росією й Британією існують поважні розходження, одначе він запевняв парлямент, що британський уряд зробив зо свого боку все, до чого він був зобовязаний російсько-британською умовою. „Посли домагалися від уряду, аби уряд шукав якнайтіснішої співпраці зо совєтським урядом", говорив Іден; „я погоджуюся абсолютно й цілковито. Це є наша (урядова) політика і ми будемо далі придержуватися букви совєтської угоди; що її підписано минулого року".

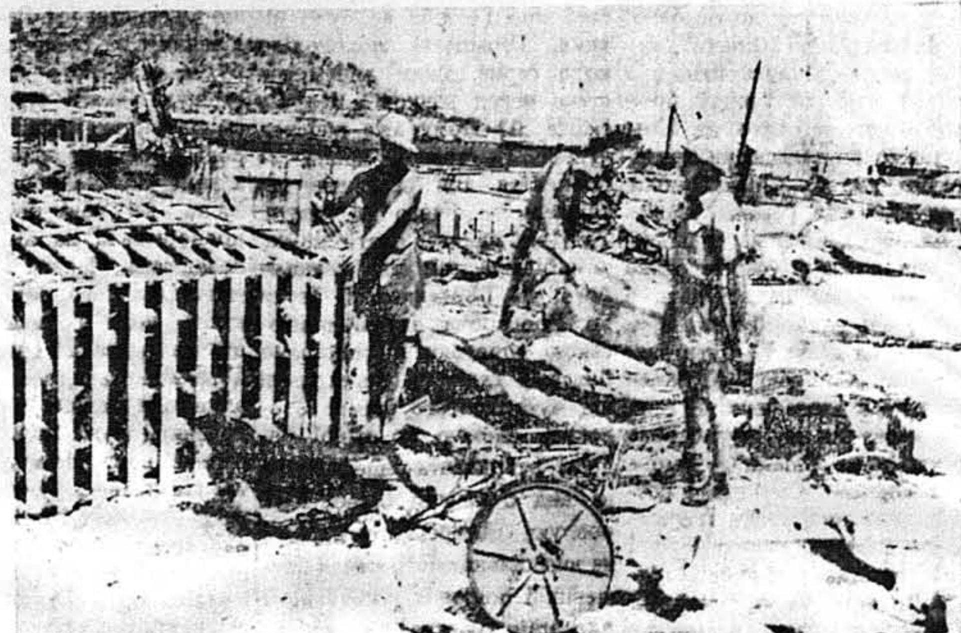
ВБИТО НІМЕЦЬКОГО КОМІСАРЯ БІЛОЇ РУСИ

БЕРН. — З Риги доносять, що в Мінську вбито Вильгельма Кубе, німецького комісаря Білої Руси. Подробиць замагу не подано; правдоподібно його вбили партизани. Його смерть може мати поважні відгуки.

Білорусь є частиною так званого Остлянду, що обіймає теж Естонію, Литву й Латвію.

АЛІЯНТИ РЯТУЮТЬ ГОЛОДУЮЧЕ НАСЕЛЕННЯ

Аліянтські урядовці поробили надзвичайні заходи, аби облекшити терпіння італійського цивільного населення в околиці Салерна від голоду й недуг. Німці держаться постійно по лінії обдирати кожне село й місто, котре вони покидають, з усякої поживи, полотен і всеiнього, що може їм придатися. Перед цими грабіжами населення часто втікає в гори, де воно криється по печерах. Зогляду на те аліянтська окупаційна влада вважає своїм першим завданням по захопленню околиці подбати за доставу населенню збіжжя й іншої поживи.

У ВІЙНІ ВСЕ ПРИДАСТЬСЯ! Це в Новій Ґвінеї на Полудневім Пацифіку. Бачимо австралійських вояків, як зносять з побоєвищ злишки понищених военних матеріялів, щоби відставити це назад до Австралії чи до Злучених Держав для нового вжитку. Ніщо не повинно бути змарноване, кажуть вони, бо все ще придасться.

НОВА АЛІЯНТСЬКА ОФЕНЗИВА НА НОВІЙ ҐВІНЕЇ

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНЬОМУ ПАЦИФІКУ.—Війська ген. МекАртура виступили проти японців у двох нових офензивах. Одна з них вдарила 6 миль на північ від Финшгафена, котрого опанування дало би Аліянтам контролю над заливом Гюон і проливом Вітіяс, що відділює Нову Ґвінею від Нової Британії. Цього маневру доконано військами, перевезеними кораблями, під сильною охороною літаків.

Інший удар знищив зовсім ворожий ґарнізон на острові Арундел, що належить до групи Соломонських островів. З цеї нової позиції аліянтські війська можуть бити гарматами по японськім ґарнізоні в Вілі, що лежить на другім боці проливу Блекета.

ЯПОНЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ НА ВИПАДОК БОМБАРДУВАННЯ.

Японський уряд признав публично, що він виробив пляни евакуації урядових канцелярій, фабрик і цивільного населення з Токія й інших великих міст, аби мовляв, у цей спосіб удосконалити протиповітряні оборони.

Цим японський уряд признав, що він сподівається незадовго бомбардування Японії аліянтськими літаками на велику скалю.

АДМІРАЛ ПОДАЄ ПОДРОБИЦІ РЕЙДУ НА ОСТРОВИ ҐІЛБЕРТА.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Адмірал Німец, головний командант пацифічної фльоти, подав до публичного відома, що рейду на японські позиції на островах Ґілберта доконано 17. і 18. вересня, що рейду доконали бомбовики фльоти й армії в сухоземних баз на спілку з бомбовиками, котрі вилітали з бомбовозів, що разом доконано 200 летів та що рейд знищив военні інсталяції на 4 островах, розбив 32 ворожі літаки й затопив один корабель. Американці втратили 4 літаки.

ПЯТА АРМІЯ НАСТУПАЄ КОЛО НЕАПОЛЮ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — При світлі луни з пожарів, зчинених відступаючими німцями з околиці Неаполю, аліянтські війська викінчили переможно першу фазу бою за Італію, знищили останки ворожого опору коло Салерна й утвердилися на непереривній лінії від одного побережжя півострова до другого.

Пята американська армія захопила Кампанію, що лежить 20 миль у глибині краю від Салерна, та Сан Чіпріяно. Британська восьма армія заняла Потенцу. Тимчасом аліянтські літаки били по комунікаційних лініях ворога довкола Неаполю. На північний схід від Салерна йдуть завзяті бої.

ВІДДІЛ АМЕРИКАНСЬКИХ КОМАНДОСІВ НА КОРСИЦІ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Команда відкрила, що попри французькі війська на Корсиці воює відділ американських „командосів". Німцям грозить там повне знищення. За кілька днів боїв вони вже мали понад 1,000 вбитих. Вони видимо збираються покидати острів з порту Бастії, що лежить на північно-східнім куті острова.

Важкі втрати завдають їм аліянтські літаки з північної Африки, бючи по кораблях і збірниках газоліни. Аліянти беруть у боях багато бранців. Аліянтські бомбовики били теж по Леґгорн, що лежить на італійськім сухоземі напроти Бастії.

БРИТІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ ВОРОЖІ БАЗИ НА ЕҐЕЙСЬКІМ МОРЮ.

КАЇРО. — Британські літаки з Близького Сходу бомбардували німецькі летунські майдани в Греції й на окупованих німцями островах Креті й Родосі. Скинено бомби між стоячі на землі літаки й зчинено великі пожари.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ВЖЕ БАЧИТЬ БАНІ КИЄВА.

ЛОНДОН. — Червона армія заняла село Лєтки, що лежить 18 миль від Києва. Вона ізолювала Полтаву й підсунулася ближче до Смоленська й Гомеля. На полудні вона захопила Анапу, останній порт на Чорному морю, що був досі в руках німців. Заنявши за один день 900 місцевостей, червона армія станула вже так близько Києва, що з її позицій можна бачити копули київських церков.

Завзяті бої зведено коло Демидова, що є немовби бастіоном Смоленська. Там німці почали гостру контрофензиву, але червона армія розбила її з великими втратами для німців. Понад 7,000 німців уляло в бою. Червона армія взяла в полон 300 бранців і великі припаси военного матеріялу.

Спеціяльний звіт Сталіна подавав вістку про заняття Березана, Переяслава, Золотоноші й Новоукраїнки.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

МАЛИЙ КРОК У НАЛЕЖНОМУ НАПРЯМКУ

Ухвалюючи 360 голосами проти 29 резолюцію конґресмена Фулбрайта, палата репрезентантів американського конґресу заявилася за створення відповідної інтернаціональної машинерії з владою, відповідною для встановлення й удержання справедливого й тривалого мира між державами світу, та за участь Злучених Держав у такій акції через відповідні конституційні заходи.

Не дивлячися на різні застереження, які підносяться проти резолюції з усіх боків, треба її таки признати за один з найважніших кроків американського конґресу, бо вона зовсім урочисто поховала ізоляційне наставлення, яке до недавна ще домінувало в американській політиці в заграничних справах. Якби таке становище заняли Злучені Держави в своїх відносинах з іншими державами, то це викликало би радикальний перелом у світовій політиці.

Одначе на справу ухвалення цеї резолюції конґресовою палатою репрезентантів треба подивитися реалістично, без ніякого самодурства. Хоча ухвалення резолюції Фулбрайта є важним покажчиком звороту публичної опінії в Злучених Державах, всеж таки від ухвалення резолюції до справжнього зобовязання Злучених Держав до співпраці з іншими державами для удержання мира ще далеко. Передовсім, це ухвалила резолюцію палата репрезентантів, а не сенат. З подавляючої більшости в палаті репрезентантів можна сподіватися ухвалення резолюції й в сенаті, але зовсім певним того бути не можна. Сенат любить показувати, що він знає цю справу краще. Деякі сенатори вже кажуть, що палата репрезентантів мішається не в свою справу, бож потвердження мирових договорів належить до сенату.

Зрештою, навіть як сенат ухвалить резолюцію Фулбрайта або якусь іншу подібну резолюцію, то й тоді ще не треба себе дурити, що це вже зобовязання раз навсе. В Америці можливе й таке, що один конґрес ухвалить одну резолюцію, а наступний іншу. Вжеж тепер підносяться голоси проти резолюції Фулбрайта, що слово „відповідною" не зовсім ясне; як колись справді прийдеться до встановлення міждержавної машинерії, про яку говорить резолюція, ніщо не буде стояти на перешкоді конґресови признати ту машинерію не відповідною й заявитися проти участи Америки в міждержавній орґанізації на таких основах.

Всі ці застереження треба підняти розцінюючи належито значіння ухвалення резолюції Фулбрайта. Одначе, при нинішніх умовинах ухваленню резолюції не можна відмовити великого значіння. Нині є вона вимовним покажчиком настроїв американського народу в користь участи Америки не тільки в війні, але й в орґанізації мира.

Щоб народнє життя пішло вперед...

У всіх нас є одне й те саме бажання, щоб оживити наше народнє життя, оскільки на те дозволяють воєнні обставини. Хочемо ще краще орґанізувати нашу допомогу воєнним зусиллям нашого краю, а теж повести і інформативно-політичну акцію, як і харитативну, в користь поневоленого й війною цілковито знищеного українського народу в Европі. Як проголошено в пресі, то вже зроблено початки для відновлення такої орґанізованої загальної акції через реорґанізацію Українського Конґресового Комітету. Про цю справу заговоримо пізніше, коли вже матимемо до діла з офіційними заявами цього зреорґанізованого Комітету, а тепер хочемо сказати декілька слів, що повинніб бути „вступом" до нової й живішої праці, що має згодом увінчатись поважними успіхами.

В однім з українських часописів, що хоче уздоровити українське суспільно-орґанізаційне життя, читаємо, між іншим, такі завваги:

„Бо лише тоді будемо сильні, коли будемо себе розуміти, собі взаїмно помагати, та спільно на всіх можливих ділянках співпрацювати. Не вистарчає тільки робити комусь закиди, чи висувати якісь претенсії, а треба вміти також бути уступчивим та здисциплінованим і з вирозумінням та спільними заходами направляти всякі спори та розходження. Ніколи не треба нікого безпідставно осуджувати, як і не треба ніколи осуджувати особи чи діла легкодушно, як це, на загальну некорисність, вбільшости дотепер робилося... Переважно у нас завелося так, що всі „хочуть когось учити, а ніхто не хоче учитися. Загально треба більше вчитися ніж навчати, більше прислухуватись ніж говорити. І колиб між нами було менше зарозумілости, а більше вирозуміння, то булоб менше ворогувань та суперечок. Багато в нас говориться про єдність та співпрацю, а що їх тепер нема, то вина якраз за тими, що про те найбільше говорять і обвинувачують інших, а самі єдність розуміють тільки так, як вони її хочуть, уважаючи лише себе праведними... Всім треба розуміти, що коли хочемо, щоб наша громада розвивалася та під кожним оглядом кріпшала, то мусимо бути вирозумілими, здисциплінованими, не жалуючи для цеї справи ні праці ні пожертв".

Навели ми це тому, що ледви чи не все те дасться застосувати до нашого народнього життя. Додалиб ми до цього ще хіба тільки те, що треба теж відвикати і від того, щоб свої амбіції прикривати „народньою справою" чи „загальним добром". Бо воно так буває, що ті, що з одного боку прямують до згоди, ставлять заразом і колоди, звязані з їхніми власними амбіціями. Ось ті колоди прикриваються нераз дуже гарними кличами, та вдійсности ось ті кличі та „народня справа" є димовою заслоною, за якою є закриті особисті амбіції.

Ось таке було й досі є одною з головних перешкод щодо цього, що наша народня праця підупала, що наша загальна активнівть змаліла. Наука з цього дуже проста: Менше слухати того, що хто говорить, чи хто що пише у звязку з народньою працею та з тими ідеями, що їх видвигає, а більше судити вартість одиниці, чи теж і орґанізації, по тому, що й як вона робить. Кому дорога справа чи ідея, той забуде за своє „Я", навіть і за свої справжні заслуги, якщо вони є, а доложить своїх зусиль, щоби помогти піднести народнього духа і запал до нової праці, будучи на останньому місці у проводі, або й на ніякому... Явне чи покутне інтриґанство мусить зникнути, а на їх місце має прийти льояльність супроти тих, кому поручуємо виконувати певну роботу. Без такої льояльности і тої фінансової піддержки, якої вимагає виконання наміченої програми праці, не є можлива зміна на краще. І тому, коли хочемо бачити дійсну зміну в нашому народньому життю і дійсну широку народну працю, то в першу чергу треба вимищати те, що було перешкодою досі в цій праці. Треба вміти витерпіти і перетерпіти ради загального добра. І треба щиро допомагати тим, що беруться за оживлення нашої народньої праці, не зважаючи на те, на якому місці ми в ній стоїмо — на самому переді, чи може на самому заді.

Микола Чубатий.

Боротьба за тривалий мир

Найближчі тижні вирішать мабуть вже засадничі напрямні політики Аліянтів, що їх будуть зобовязувати до кінця цеї другої світової війни, а може й довго по війні. В журбі за повоєнний уклад світа Злучені Держави та Анґлія приспішили немов крізу боротьби за тривалий мир. Помогла в цім теж Росія своїми політичними потягненнями у відношенні до своїх сусідів та до Німеччини. І так Злучені Держави та Британія стали перед поважною загрозою, що вони можуть війну з Німеччиною та її союзниками виграти, а всі плоди перемоги готова забрати червона Рсоія, яка має власний плян европейської політики, відмінний від американського та англійського.

Дві аліянтські політики.

Що до Німеччини Америка та Анґлія уважають своєю головною ціллю знищити раз на все мілітарну силу Німеччини. Та Росія бажалаб її зберегти, колиб тільки ця Німеччина була червоною або кольору близького до червоного. Дві перші держави узнають за уряд Польщі польський уряд на вигнанні в Лондоні, натомісць червона Росія його не признає та хоч не офіціяльно, але дійсно за такий уряд вважає управу комунізуючого Звйонзку Патріотуф Польскі в Москві. Подібне є і з відносинами до Югославії та ще деяких сусідних з Росією держав.

Вияснити цей конфлікт двох різних аліянтських політик це конечна справа, а переговори поміж представниками американського, англійського та совєтського уряду заграничних справ, що мають скоро відбутись, мають приготовити ґрунт під стрічу Рузвелта, Чорчила та Сталіна. Прийде до такої стрічі, це доказ, що всі три союзники принайменше на тепер найшли спільну мову; не прийде, так відносини поміж Росією та Анґлією і Америкою готові погіршуватися.

Який має бути повоєнний світ з тривалим миром?

Держави західної демократії розуміють добре, що не буде тривалого мира, якщо не буде переведена справедливість поміж народами світа та не буде усунений всякий гнет. Основно таке саме говорив Атлянтійський Чартер, хоч невиразно, тому з можливістю ріжних інтерпретацій. Як різно толкують собі Атлянтійський Чартер найкращим доказом цього є польська та російська інтерпретація відносно західно - українських земель. Польська інтерпретація твердила не раз й не два, що згідно з Атлянтійським Чартером Західна Україна з біля 75 відсотками українського населення має припасти Польщі, бо це польська земля. Росія теж на підставі тогож самого Атлянтійського Чартеру твердила, що Західна Україна має припасти Росії, бо ті українські землі їй потрібні, щоб українське питання зробити внутрішно російським питанням, до якого ніхто вже потім не мав би права вмішуватися. Надіді ні поляки ні росіяни до тих земель права не мають, тільки український нарід.

Таке баламутне викладання Атлянтійського Чартеру приневолило през. Рузвелта забрати голос та вияснити, що Атлянтійський Чартер в справі повоєнних границь це то само, що право самовизначення народів. Тай мова про Чотири Свободи це не пуста балаканина на вітер, бо Америка має тверду волю боротися з всяким гнетом на світі не тільки з гнетом Німеччини, чи Японії. Таке виснення Атлянтійського Чартеру та розуміння Чотирох Свобід през. Рузвелта прояснило справу, але теж приспішило крізу поміж трьома великими союзницькими державами на тему розуміння кращого повоєнного світа, в якім тривалий мир був би можливий.

В дні 12. вересня виголосив радієву промову американський секретар стейту Кордел Гол, який справу повоєнного світа як світа загальної справедливости та свободи поставив ще більше рішучо. Цю промову уважають за історичну подію в очеркненні американської політики в часі теперішної світової війни. Промова Кордела Гола йде ще радикальніше в напрямі освобождення світа та запевнення йому тривалого мира. Свої тези кращого повоєнного світа збирає він у такі точки: 1. Всі народи мають право до повної свободи та стати господарями на рідній землі, якщо вони до того доросли та є всилі взяти відповідальність за улаштування на своїй землі свобідного життя. 2. Всі суверенні нації, великі чи малі, є рівні перед правом. 3. Держави, які респектують права інших, є управнені до того, щоб зі зовні ніхто не мішався до їх внутрішних справ. 4. Мусить бути добра воля усі спірні справи вирішувати через міжнародні порозуміння в мирний спосіб. 5. В економічних справах не сміє бути толероване нерівне трактування народів, бо рівність в тій справі є конечною до уздоровлення міжнародних взаємин. 6. Дух добро-сусідських відносин є основною річю та він мусить бути опертий на свободі рівности, справедливости, моральности та на праві.

Що значать ті тези секретаря стейту, не треба багато вияснятн. Вони ясно говорять про свободу для всіх народів земного ґльоґу та власну державу, якщо тільки якийсь нарід доріс до того, щоб покористуватися власною свободою та взяти відповідальність за це, що привернення йому волі не принесе клопотів іншим державам, щоби заводити потім лад у такій державі. Колиб анархістичні елементи взяли в якійсь країні верх та заколочували життя не в дусі свободи та справедливости, такий нарід мусів би бути відданий під панування другого. Відносно українського народу ця теза Кордела Гола відкриває двері свободи вже не тільки для Західної України, але теж і для Східної України, не тільки для українців, але теж для інших народів, насильно підбитих Росією.

Друга теза це теж немов пригадка, що й малі держави ось такі, як балтійські, мають право на свобідне та рівне життя. Це теж пальцем в сторону можливого напастника. Арґументування, що вони не в силі боронитися перед аґресором у новім світі свободи, це арґументація перестаріла, з часів міжнародного хижацтва, бо у повоєннім новім світі панувать право та мораль, а навіть добросусідські відносини приязни.

Немає сумніву, що одною із причин теперішної війни були нерівні економічні відносини поміж державами світа. Перед теперішною війною навіть говорилося про голодні та ситі нації. У новім порядку світа не має бути голодних націй, всі будуть могли користати зі сирівців, в які одні краї багатші, другі бідніші користатимуть без ніякої дискримінації та господарської політики доцільного зубожування одного краю другим спеціяльною економічною політикою.

В який спосіб зробити такий світ дійсністю?

Тези Кордела Гола виглядають мало не на відірваний від дійсности ідеалізм, може аж надто забарвлений оптимізмом про моральність людей на народів. Всеж таки ці тези, виголошені в такій стадії війни, коли є всі признаки, що народи західної демократії переможуть і переведуть їх в життя, дійсно багато говорять. Відповідальність перевести їх в життя малиб взяти на себе в першу чергу дві великі демократії: Злучені Держави та Велика Британія. В тій цілі мабуть премієр Чорчил запропонував постійний військовий союз поміж Анґлією та Америкою. Замітне, що думку Чорчила не приняли в Америці як охоту Анґлії привернути єдність анґльосаського світа, розірвану американською революцією під проводом Вашинґтона, але приняли її як конечний засіб для переведення в життя вже ясно зрозумілого Атлянтійського Чартеру, як його пояснили през. Рузвелт та секретар стейту Гол.

До проєкту Чорчила поставилася зовсім прихильно остання конференція комісії повоєнного плянування републиканської партії, яка звичайно мала радше ізоляційні нахили. Прихильні відгуки є вже і в американськім конґресі. Тепер важне, як поставиться Росія до ось такої перебудови світа з свободою для усіх народів. А саме з нею будуть вестись переговори щодо тих усіх проблем. Та червона Росія, тай не тільки червона, вся ка Росія не з того світа свободи для всіх народів та всіх людських істот, про що думають през. Рузвелт та секретар Гол.

ІВАН ФРАНКО

Борислав Сміється

(Повість)

41)

Все те роздумав швидко Герман і старався ближче розвідатися, як, на яких основах і ким завязується „Спілка визискування". Все, що дізнався про те задумане діло, втішило його ще дужче. До „Спілки" приступило чимало знатних капіталістів; основний фонд мав бути дуже значний, трохи не цілий міліон. „Значиться, можна буде гарний кусник влупити" — це був невідлучний внесок, що чимраз ясніше визначувався в Германовій голові. Капіталісти перед завязанням „Спілки" посилали зручного віденського інжинира на місце, до Борислава і до сусідніх нафтарень, щоби вислідив докладно копальні і фабрикацію, ціни ям, ціни сирого воску і все, що потрібне для уложення будучого пляну ділання „Спілки". Інжинір саме що вернувся по двомісячнім побуті в Галичині, і його відповіді були вдоволяючі для капіталістів, стверджувалися і тим, що говорив Герман, — тож консорція (спілка), що завязувала „Спілку", порішила приступити до діла.

Вже Герман закінчив умову з Ван-Гехтом і сидів у Відні без діла, неспокійний і втомлений, чогось дожидаючи, надіючися. Він надіявся звістки від львівської поліції, дожидався, що станеться із „Спілкою". Аж ось одного дня він дістав запрошення на збір основників. Його просили деякі вступити також членом до „Спілки" й приняти повновласть до ведення діл „Спілки". Герман завагувався. Він розраховував у своїй голові, яка з того булаб користь для нього. Ведучи діла „Спілки", поперед усього йому прийшлося би більше занедбувати свої власні діла, а за це чи виплатився би йому зиск зі „Спілки"? Вступаючи членом, требаб негайно по вступі вложити значну суму до основного фонду. Акції „Спілки", хто знає ще, як будуть йти, а з самого заряду користі йому буде також небагато, та й ще не тяжко впутатися, чи кримінально, колиб „Спілка" збанкротувала (це Герман уважав неминучим), чи й матеріяльно. Герман зважив усе те живо й рішився ані не вступати в члени, ані не приймати заряду, щоб ні в чім не бути звязаним зі „Спілкою". А тільки зараз по її завязанню він зробив умову на доставу сирого воску для „Спілки". Умова була корисна. Сто тисяч сотнарів мав постачити Герман ще до листопаду — перевіз і відбір приймала на себе „Спілка". До того часу, а найдалі до нового року мала уладитися нафтарня для чищення воску. По відобранню тих сто тисяч „Спілка" мала заключити з ним нову умову. Крім того, Герман обіцявся посередничити між „Спілкою" й іншими бориславськими підприємцями про доставу воску або й про закуп ям та заколів.

Уладивши все те, Герман погнав назад до Львова. Вістей про Ґотліба не було ніяких. Германові похолоділо коло серця. Яким лицем він стане перед жінкою? Що він скаже їй? Йому вже наперед чулися її страшні крики та прокляття. Він пережлав ще тиждень — нічого не чувати. Тоді він рішився їхати домів, тим більше, що діла кликали його до Борислава. І, їдучи до Дрогобича битою підгірською дорогою, він так само бився з гадками, переходячи від чуття ситого, самовдоволеного спокою до тихої радости фабриканта-ґешефтсмана на вид безмірної бідности та розпуки підгірського народа, на вид більшіючого числа „дешевих і покірних робітників". Але чим ближче він наближався до Дрогобича, тим частіше і грізніше перемигувала перед його уявою розлючена й заплакана жінка, тим густішою хмарою налягав на його душу неспокій.

Але якеж було зачудування Германа, коли, приїхавши додому, застав свою жінку в такім надзвичайнім для себе настрою, що й сам не знав, що з нею сталося. Замісць сподіваних сліз та проклять і вибухів скаженого гніву, його стрінула якась злорадна насмішливість. Рифка, мов сорока в кісткуш зазирала йому в лице, пильно добачувала всі зміни, всі нові борозди, які повиорювала на нім грижа і непевність. Правда Рифка випитувала його про Ґотліба, ахала, коли Герман говорив, що мимо всяких трудів не міг його відшукати, але в усім тім видніласяя радше її охота подразнити мужа, ніж дізнатися справді щось від нього. А при тім же її лице, румяне, здорове й оживлене, її сірі очі, що палали якоюсь незакритою радістю, її живі рухи та жести і навіть хід її легкий та голос дзвінкий, усе те дуже не надавалося до смуткування та охання, все казало догадуватися, що час їх розлуки, так важкий для Германа, зовсім не був важким ані сумним для його жінки. Герман зразу стовпів, дивуючися.

— Гм, — сказав він до жінки, коли вони по обіді (Рифка їла обід разом з ним і їла багато і з великим апетитом, чого Герман давно не видав) засіли поруч на мягкій софі, і Рифка, насилу кривлячи лице, ще раз почала розпитувати його про Ґотліба.

— Гм, — сказав Герман, — а ти, як бачу, за той час ані ду-ду собі. Та й весела стала, мов доньку заміж віддала!

— Я? Господи Боже! Я очі свої проплакала, ні, але тепер, як ти приїхав, по такім часі...

— Так то воно, так, — говорив недовірчиво Герман, — але мені щось не здається, щоби то для мене така радість та й така нагла зміна. Ану, скажи правду, що тому за причина?

(Дальше буде).

Різнородний ужиток парашута в мирні часи

Воєнні винаходи причиняться багато до поступу людства у мирні часи. Велику ужиточність передбачують між іншими для парашута, загально тепер уживаного для воєнних цілей. Спочатку був це радше винахід для циркових попісів. Тепер він звертає на себе увагу світу. На міліон парашутів, спущених з літаків нашою армією, ані один не зазнав нещасливого випадку. Небезпекою для парашута є хіба літак, який нападе на нього. Отже це зовсім безпечний прилад. Коли літак спуститься до висоти ростучого дерева, скажімо до висоти 100 або 150 стіп, він може безпечно скинути набір на землю на просторі не більшім як 50 до 100 стіп. А навіть із висоти 10,000 стіп можна скинути парашутом матеріяли на якийнебудь летунський майдан. Парашутові інжинієри роблять теж досвіди з автоматичними винаходами, які мають обрахувати точно час, на якому парашут достарчить привезені предмети. Передбачують, що парашут може так точно достарчити товар, як от тепер спускає бомби.

Прилад для скорої достави.

Таким робом напр. фабрикант робочого знаряддя в Синсинаті доставить конечно потрібні частини автомобіля до Дітройту, хочби літак не мав місця де осісти. Ґазета з Шікаґа може дістати текст резолюції, внесеної в конґресі для завтрішнього видання радше повітрям ніж телефоном. Залізничі та загалом перевозові підприємства можуть доставити робітників для направи попсованих возів чи рейків упродовж короткого часу. Ґазети й почта можуть бути доставлювані до місцевостей, що лежать здалека від битої дороги малими парашутами, скиненими з літака. Оце є лише типічні, прикладові взірці, щоб представити ужиточність парашута.

Для можливих інших цілей приготовляють фабриканти відповідні мішки чи торби, щоб ужиток парашута не коштував багато. Коли торба буде зроблена з полотна, підбитого так званим „коруґованим" папером, то такою торбою можна спустити все, від тяжких металевих предметів, до делікатних інструментів. Для таких предметів як мозділі й скорострілі вживають мішків підбитих фільцом. Набір вложать у середину, і він безпечний. Часом вживають сіток, на лад кімлі для ловлі риб, а тоді така праця може містити різнородні предмети для достави.

Будуть помічні для літаків.

Та парашут не лише буде доставляти набір, але буде помагати літакови при осіданню на землю. Дехто навіть думає, що парашут заступить безмоторовий літак (гелікоптер). Проби вже переведено над тим, щоб парашут заступав повітряну гальму. Коли літак спуститься на землю, випускають з нього парашут, який загальмує його на місци. Вже навіть роблять досвіди, щоб парашути могли помагати літакам, які закулявіють у повітрі. Коли цю думку розвинуть, можна буде літаком осідати на землі прямовісно.

Вже від 1939 р. вживають парашутів для гашення лісових пожеж. Пересічно парашутисти гасили огень упродовж двох годин, на місце давніших способів гашення з землі, що тривало 28 годин. І кошти гашення з повітря обнизилися до $250, а давніше вони виносили $3,500.

Без порівнання дешевші тепер.

Перед війною парашути були дуже коштовні. Пересічно кожен коштував $300. Тепер виробляють на великі розміри так, що в армії вони коштують половину або третину цієї суми. Армія має свої вимоги для парашутів. Вони мусять бути приноровлені до лету зі скорістю 500 миль на годину і витривати 100 спадів. Після війни цивільні люди будуть могти набувати парашути по $65. Найменший військовий парашут такий великий, як парасоля і має 2 з половиною стіп у промірі. Вони доставляють вісти та малі посилки величини одного фунта. Але є й велитні, від 48 до 90 стіп у промірі. Такими парашутами спускають малі військові авта, що їх називають „джіп", а навіть ратункові лодки. Між обома по середині стоїть парашут з проміром 24 стіп і його вживають для злету осіб та спускання набору до 300 фунтів. Кошти тих парашутів досягають від 30 центів до $1000.

Перше служили парашути для злету шпигів.

Ще Леонардо да Вінчі у 15 століттю придумав парашути. Їх уживали для циркових продукцій, для вискакування з високих домів у часі пожежі та інших уже менше практичних цілей. У першій світовій війні, головно при її кінці, вживали парашутів французи для постачання харчів для війська на бельґійському побережу, але головний ужиток з нього робили шпиги, що спускалися на ворожу територію. У теперішній війні вже цілі компанії війська спускають парашутами на землю, а запотребування таке велике, що в Злучених Державах постійно працює 25 підприємств для їх виробу. Найновіший винахід для парашутів, що злітають з набором, є такий, що спиняє дальший спад парашута в тійже хвилині, коли парашут діткнеться землі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗРАДІВ, ЯК ПОБАЧИВ ЮВИЛЕЙНЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ".

Опишу вам, як то було. Ішов я в четвер в годині 7. вечером до хати з роботи. І якось дуже сумно мені було, бо то кожний чоловік має різні свої клопоти. По дорозі заглянув на почту за ґазетою. І скажу вам чисту правду, що як поглянув на „Свободу" і ті великі числа 1893—1943 та на те перше число сперед 50 років, то так якось зрадів, що якби Рідну Маму побачив, що померла тому 50 років. А як я то все переглянув і перечитав, то можу від щирого серця порадити кожному, щоби добре це все прочитав, бо там усе таке, що його варта прочитати і над ним добре застановитись.

Поглянувши на ту фотоґрафію з давніми робітниками-патріотами, кажу до себе: Щира подяка тим людям, що послужили добрій справі.

А тих пять синів-вояків громадян Медзяків! Поглянути на них, то аж серце рветься з радости, що батьки таких синів підховали, що всі є в американській армії й всі в нашому Українському Народному Союзі. Що за честь батькам і синам, що за радість для кожного американського українця. Тобі Степане, Андрію, Василю, Антоне, і Тобі Юрку як офіцирови Американської Армії бажаю, щоб усім Вам Господь додав сили якнайкраще боронити американську землю і її волю, а потім впімнутись і за волю українського народу і України. Я Вас усіх ніколи не забуду, а Ваші образи витяв з Свободи і вправив у рямці та повісив на стіні. Дякую родичам, що виховали так гарно своїх дітей, бо то для нас усіх радість і честь.

І згадаю, ще, як то гарно було мені читати, що то за добрих і патріотичних священиків ми мали, а яким „Свобода" таку честь віддає. Вони таки на те собі заслужили!

Не можу розписуватись про ті всі статті, що я їх докладно поперечитував. Хай усім Бог заплатить, що так гарно все те уложили, бо то велика радість для тих, що це читають! Хай Дух Святий просвічує надалі розум, тих, що працюють з „Свободою", щоб могли надалі вести наш нарід до просвіти і поступу і обєднувати його біля нашої дорогої нам організації — Українського Народного Союзу.

Василь Мисик,
Бродалбин, Н. Й.

ЯК ТО КОЛИСЬ БУЛО?

Гром. Ф. Паковта, з Фарм Колоні, Стейтен Айленд, Н. Й., витаючи „Свободу" з 50-літним ювилеєм, нагадує собі ті часи, які пережив в Олифанті (до 1914 року), а коли то йшла завзята боротьба між „русскими" і українцями, себто та боротьба, якій „Свобода" так довгі літа присвячувала так багато місця, щоби освідомити наш нарід.

Пише, що як приїхав його брат з краю, так уже „русскі" чекали на нього на стації, щоб його вхопити і затягнути до „русскої" парафії та охоронити його „русский дух" перед українством. А як приїхала донька брата з старого краю, то тримали її в „гавзі", бо боялись, щоб де на вулиці не попала під вплив „радикалів", але таки нічого не вдіяли, бо вона таки сподобала собі „радикала", а не „русского". Зате її стрий навіть не показався на весіллю.

„Свобода", пише далі гром. Паковта писала тоді одинока нашому народови правду, а філядельфійська „Правда" писала неправду, висьміваючи українців та українську назву. Писала, що як хто з „русских" має українця „на борді", так хай прожене, щоб не знати яка була біда в хаті. І то навіть по півночі, не ждучи дня, щоб „не затратився русский дух". От такі то були часи, які тепер нагадуються, коли згадувати за те, що „Свобода" пережила за тих 50 років.

ТЕЛЕҐРАФІЧНА КОМПАНІЯ ПРИЗНАНА ВИННОЮ.

ВОТЕРБЕРІ (Конетикат). — Вестерн Юніон Телеґраф Компані признала винною кримінального вчинку тим, що пересилала телеґрафічно гроші на заклад у кінських перегонах до чоловіка в Юніон Сиґі, Н. Дж. Присуд буде виданий 5. жовтня. На підставі закона компанія малаб заплатити по 500 дол. кари і відбути рік вязниці за кожен закид, а їх було аж 25. Одначе тому, що в обжалованню не названо імен урядовців, кара арешту не може бути наложена на компанію.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

МАДЯРСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО И СЕЛЯНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ ТОТАЛІТАРНОЇ ВЛАДИ.

ЦІРІХ (Швайцарія), (ОНА). — Кореспондент швайцарської газети „Базлер Арбайтер Цайтунг" доносить з Будапешту, що там відбувся зїзд опозиції до теперішного пронацістського уряду, який приняв резолюцію, щоби мадярське правительство заключило з Аліянтами мир і скасувало тоталітарну форму державного правління. Опозиція складається з незаможних селян, духовенства і членів соціял-демократичної партії.

Минулого тижня в Будапешті відбувся зїзд селянської партії, яка також приняла резолюції в справі скасування націстівської влади в Мадярщині засад демократії, рівного горожанського права, свободу преси, зборів, і домагалися організувати сильну мадярську армію. Вони заявили, що на думку селянської партії, Мадярщина втратила свою суверенність і свободу вести окрему закордонну політику.

Дальше селяни заявили, що від того часу, як теперішний уряд пішов на угоду з Німеччиною, Мадярщина втратила не тільки політичну незалежність, але й економічну, бо німці забирають мадярські продукти за таку ціну, за яку вони хочуть.

Домагання мадярських селян і опозиції повторив соціял-демократичний щоденник „Непшава", а націстські газети в Будапешті не сказали про селянський зїзд одного слова. Звичайно бувало так, що як опозиція відбувала наради і виносила відповідні резолюції, то націстська преса остро їх критикувала й доказувала, що уряд веде добру політику. Тепер інакше. Мадярські кореспонденти подають з Будапешту ще одну характеристичну вістку. Кажуть, що мадярське радіо подало до відома дослівний текст принятих на зїзді опозиції резолюцій, і то без ніяких коментарів. А треба знати, що це радіо контролюється державною владою, яку власне опозиція критикувала. Кажуть, що католицька преса також добре віднеслася до принятих на зїзді резолюцій і напечатала промову американського секретаря закордонних справ Гола, в якій він говорить про ідеали рівности, свободи і співпраці окремих держав з своїми сусідами.

ТЕЖ І ПОЛОНЕНІ ПОЛЯКИ МРІЮТЬ ПРО ВЕЛИКУ ДЕРЖАВУ

ЛОНДОН, (ОНА). — До Лондону прибув англійський офіцир, що втік з німецького полону. Він оповідає, що німці тримають полонених вояків в концентраційних таборах і заставляють їх до тяжкої праці. Розуміється, що не всіх, але як довідаються, що полонений має в руках який фах, то стараються взяти його до праці. Він говорить, що в Німеччині є великий брак робучих рук і влада не може доставляти на фронт відповідної кількости воєнних матеріялів, ні поживи. Очевидно, що німці дають собі раду як можуть, але відколи англійці почали бомбардувати промислові осередки в Німеччині, то продукція воєнних запасів значно потерпіла. Втікач оповідає, що аліянтська авіяція знищила багато воєнних фабрик і залізнодорожних шляхів але німці радять собі в той спосіб, що будують нові заводи в Польщі, Чехії й Австрії. Вони звозять туди чужоземних робітників, переважно з окупованих совєтських земель, і заставляють до праці майже без ніякої заплати.

Британський офіцир оповідає далі, що він сидів в концентраційнім таборі з поляками, які вже чотири роки там мучаться. Ці нещасні люди, каже він, терплять тяжкі муки, бо німці їх уважають за нижчу расу і нарочно над ними збиткуються. Однак поляки не падають на дусі й тримаються гордо і гідно. Мають надію, що як Німеччина програє, то Обєднані Держави не допустять до того, щоби Польща була скривджена, бо польський нарід поніс найбільші жертви. Поляки перші стали до бою за демократію, і як скінчиться війна, то вони будуть домагатися винагородження. На їх думку повоєнна польська держава повинна бути така сильна і велика, щоби ніхто не важився нападати на неї. Тому, кажуть вони, Польща повинна задержати всі східні землі, а в додатку дістати Східні Пруси. Хто є або буде проти того, кажуть вони, той не бажає тривалого мира в Европі. Польські полонені думають, що проти таких бажань ніхто не буде виступати.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ МОЛОДОГО УКРАЇНЦЯ.

ГРЕЙТ МЕДОВС (Ню Джерзі). — Тут згинув трагічною смертю ще 14. вересня Василь Данилюк, син Клима й Ксені. Небіжчик хотів спустити руру із збірника кукурудзи („сайла"), щоб її перенести до другого збірника. Рука впала на електричні дроти, що були пущені до стайні й електрика миттю перейшла з дротів на руру та вбила хлопця. Смерть викликала загальний жаль між місцевою українською громадою, бо небіжчик був тихої вдачі, хоч був усе веселим. Він був знаменитим працівником на домашньому фронті, а його брат Никола служить в армії. На похороннім богослуженню, відправленім в місцевій церкві св. Николає о. Рудакевичом, явилася ціла громада. — (Подала **Е. Дудяк**).

АЛІЯНТСЬКІ БОМБОВИКИ БЮТЬ ПО МАЙДАНАХ У ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН. — Американські й британські літаки бомбардували ворожі летунські майдани в північній Франції.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 10. вересня 1943 р. померла в 63. році життя довголітня членниця відділу 63. У. Н. Союзу

РОЗАЛІЯ ТЕПЛА (Ciepla)

вдова по нашім членів Миколі Теплім, котрий помер у 1934 р. До У. Н. Союзу вступила в 1909 році. Покійна походила з Боська, повіт Сянік, Західна Україна. Полишила в смутку дочки, сини, внуки й правнуки. Всі є членами У. Н. Союзу. Похорон відбувся в понеділок, 13. вересня, з церкви на український цвинтар Пр. Діви Марії в Форд Сіті, Па. — В. Їй П.!

М. Личак, секр.

ЖДЕ НАС ВАЖКА БОРОТЬБА.—Те, що ми заповідали і на що ждали, стало перед нами. Є це та боротьба, яка зачалась в Італії. Буде вона тяжка і дуже завзята і ще довго потриває, заки зломимо Гітлера. Таке заявив Генри Л. Стимсон, секретар війни.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАТИ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 842. Непослухала інструкцій.

Замісць пробувати втікати, Тарзан пішов слідом через трясавища за ворогами.

Зпричини темноти, він мусів держатися за ними дуже близько й він боявся, що вони можуть знову піймати Зілу.

„Лишися тут" він сказав; „Я вернуся пізніше". Дика дівчина щось забурмотіла.

Як тільки він пішов, примхувата дівчина пішла його слідом.